

Föräldraskapet främst Gruppleदारutbildning

 folkhälsan

Bakgrund:

Människans reflektiva förmåga (eller mera övergripande hennes mentaliseringsförmåga) påverkar direkt vårt sätt att vara i interaktion med andra. Den möjliggör mänskligt beteende i dess typiska form, såsom empati eller förmåga att känna skuld. I föräldraskapet innebär den reflektiva förmågan att föräldern har en kapacitet att reflektera över barnets upplevelser i olika vardagliga situationer; en förmåga att stanna upp och fundera över vad barnet kan tänkas känna eller uppleva i en viss stund då han eller hon beter sig på ett visst sätt. Centralt för den reflektiva förmågan är strävan att försöka förstå de upplevelser, intentioner eller behov (egna och barnets) som döljer sig bakom vårt beteende. En tillräcklig reflektiv förmåga möjliggör att föreställningarna av barnet och av sig själv som förälder blir mångsidiga och positiva, vilket är en förutsättning för att föräldern ska kunna fungera sensitivt och lugnt i förhållande till barnet.

Folkhälsan har under åren 2007–2009 utvecklat en familjegrupsmodell som stärker föräldrarnas reflektiva förmåga och som kan fungera som en naturlig fortsättning på de kommunala familjeförberedelsekurserna eller som en fristående verksamhet inom det kommunala familjearbetet. Modellen bygger delvis på den amerikanska versionen Parents First, som utvecklades vid Yale Child Study Center i USA i början av 2000-talet. Jämsides med utvecklingsarbetet har docent Mirjam Kalland vid Folkhälsans forskningscenter inlett en undersökning kring effekterna av familjeprogrammet Föräldraskapet främst. Som forskare fungerar MD, barnpsykiater Marjukka Pajulo. Forskningen bedrivs i samarbete med Institutet för hälsa och välfärd (THL) där kontaktperson är forskningschef Tuovi Hakulinen-Viitanen. Folkhälsan arrangerar gruppleदारutbildningar på svenska medan Mannerheims Barnskyddsförbund gör det på finska under namnet Vahvuutta Vanhemmuteen.

Målet med familjegrupperna är att stärka föräldrarnas förmåga att identifiera och uppfatta barnets behov och känslor samt att:

- Stöda föräldraskap som främjar barnets utveckling
- Öka hela familjens välbefinnande och hälsa
- Stöda uppkomsten av tillväxtmiljöer som gynnar barnets utveckling
- Stärka jämlikt och delat föräldraskap
- Stärka båda föräldrarnas relation till barnet
- Stöda föräldrarnas parrelation i den nya livssituationen
- Hjälpa föräldrarna att bättre förstå sina egna reaktioner i vardagen
- Stärka familjens stödnätverk

Föräldraskapet
främst

Utbildningsprogrammet för Föräldraskapets främst-familjegruppsledare

Föräldraskapets främst-gruppleदारutbildningen inleds med fem (5) närstudiedagar uppdelat på tre delar. Inför var och en av dessa tre utbildningssekvenser får deltagarna en förhandsuppgift att utföra på egen hand. Efter deltagandet i närstudiedagarna hör det till utbildningen att, tillsammans med en annan ledare, leda en Föräldraskapets främst-familjegrupp inom ramen för det egna arbetet. Familjegruppen träffas 12 gånger och under denna tid deltar gruppledarna i fyra (4) grupphandledningstillfällen.

Utbildningen har en reflektiv framförhållning där deltagarnas egna erfarenheter och reflektioner ges stor betydelse. Som metoder används förutom föreläsningar också dialogiska gruppsamtal samt övningar som bygger på reflektion kring egna upplevelser. Som utbildningsmaterial används Föräldraskapets främst-gruppleदारhandboken som kommer att delas ut till alla deltagare innan utbildningen inleds.

Familjeprogrammet Föräldraskapets främst utformades ursprungligen för förstagångsföräldrar och deras små bebisar (ca 3–4 månader gamla vid gruppens start). Ett reflektivt förhållningssätt kan ändå tillämpas och användas mer fritt i arbetet med barnfamiljer eller i stödgrupper för föräldrar med äldre barn.

Utbildningens syfte:

Det huvudsakliga målet med utbildningen är att deltagarna omfattar ett nytt arbetssätt där man istället för att veta och tolka är tillgänglig för den andra genom att fråga, undra och tillsammans reflektera kring upplevelser. Syftet är också att deltagarna efter avslutad utbildning självständigt (tillsammans med en annan gruppledare) ska kunna leda föräldragrupper samt tillämpa och utveckla ett reflektivt förhållningssätt i möten med familjer.

Utbildningen riktar sig till personer som arbetar med småbarnsfamiljer och som har en lämplig grundutbildning inom vård, omsorg eller det sociala området. Gruppleदारutbildningen ger deltagaren färdigheter att fungera som gruppledare för Föräldraskapets främst familjegrupper.

Utbildningens struktur:

- Förhandsläsning: Föräldraskapets främst – utbildningsmaterial för familjegruppsledare (135 s.). Materialet postas till deltagarna ett par veckor före den första närstudiedagen
- Fem närstudiedagar (2 dagar + 2 dagar + 1 kickoff-dag)
- Självstudieuppgifter att utföra under och mellan närstudiedagarna
- Leda en Föräldraskapets främst-familjegrupp (12 träffar)
- Grupphandledning 4 ggr medan den egna familjegruppen pågår
- En valbar uppföljningsdag tidigast 3 månader efter kickoff-dagen för att dela erfarenheter från familjegrupperna

Utbildningsdagarnas innehåll:

Följande gruppleddarutbildning arrangeras i Helsingfors under tiden 13–14.10 + 1–2.12.2011+ 10.2.2012 i Folkhälsans hus på Paasikivigatan 4.

(ett noggrannare program delas ut i samband med förhandsläsningen)

Första utbildningsdagen, 13.10.2011

Introduktion om människans reflektiva förmåga och dess betydelse:

- teori om reflektiv förmåga och dess betydelse som hälsofrämjande och resursstärkande faktor i det tidiga föräldraskapet
- vad innebär människans reflektiva förmåga och hur har begreppet utvecklats?
- vilken betydelse har den reflektiva förmågan i föräldraskapet och för barnets utveckling?
- vad innebär den reflektiva förmågan i arbetet med familjer?

Andra utbildningsdagen, 14.10.2011

Att stöda den reflektiva förmågan:

- den reflektiva förmågans nivåer
- vad innebär ett reflektivt förhållningssätt?
- hur kan den reflektiva förmågan stärkas?

Föräldraskapet främst-familjegrupsprogrammet:

- bakgrunden till programmet
- hur är programmet uppbyggt och hur används handboken?
- träffarnas innehåll och målsättning
- ramarna och strukturen för träffarna
- förutsättningar för att leda en Föräldraskapet främst grupp

Tredje utbildningsdagen 1.12.2011

Att fungera som ledare för en Föräldraskapet främst grupp:

- gruppen som resurs och utmaning
- ledarens roll
- att leda en grupp utgående från ett reflektivt förhållningssätt

Genomgång av de 12 gruppträffarna:

- träffarnas målsättningar och fokus
- teman för träffarna
- träffarnas centrala reflektiva perspektiv

Fjärde utbildningsdagen 2.12.2011

Att fungera som ledare för en Föräldraskapet främst grupp:

- genomgången av de 12 gruppträffarna fortsätter.
- föräldraskapet främst familjprogrammet i praktiken
- hurudan är en bra Föräldraskapet främst familjegrupp?
- hur arrangerar jag en Föräldraskapet främst familjegrupp och andra praktiska frågor?
- hur arrangeras arbetshandledningen?
- dokumentation av de egna erfarenheterna

Femte utbildningsdagen 10.2.2012

”Kickoff” inför den egna familjegruppens start

- utvärdering av Föräldraskapet främst grupper och av den egna inlärningsprocessen
- repetition av Föräldraskapet främst familjegrupsprogrammets träffar
- att komma igång med den egna familjegruppen

Ansökan till utbildningen:

Till gruppledarutbildningen kan personer med en grundutbildning inom vård, omsorg eller det sociala området söka. Av deltagarna förutsetts erfarenhet av att arbeta med småbarnsfamiljer eller småbarnsföräldrar. Erfarenhet av att leda grupper räknas som en merit. Till utbildningen ansöker man genom en fritt formulerad ansökan där det framgår namn, utbildning, nuvarande arbetsuppgifter, erfarenhet av arbete med familjer samt varför man vill delta i utbildningen. Ansökan riktas till projektledare Malin von Koskull per e-post malin.vonkoskull@folkhalsan.fi senast måndag 5.9.2011. Utbildningen är gratis och till utbildningen antas högst 16 personer. Det förutsätts att arbetsgivaren förbinder sig till att kursdeltagaren får leda Föräldraskapets främst-grupper inom ramen för det egna arbetet.

Föräldraskapets främst-grupper leds alltid av två gruppledare. Paret behöver inte vara från samma enhet eller ha samma profession. Det finns till exempel goda erfarenheter av hälsovårdar-familjearbetare. Det är önskvärt att man parvis ansöker till utbildningen, men det är även möjligt att delta i utbildningen utan ett par. Det kan vara möjligt att hitta ett par bland de andra som deltar i utbildningen eller att den person man planerar att leda en grupp med redan har deltagit i utbildningen tidigare.

Utbildningen arrangeras på svenska. Utbildningsmaterialet finns att få både på svenska och på finska. Samma utbildning arrangeras på finska av Mannerheims Barnskyddsförbund under namnet Vahvuutta vanhemmuuteen perheryhmän ohjaajakoulu. Närmare information om de finska utbildningarna kan fås av projektchef Anne Viinikka, anne.viinikka@mll.fi.

Utbildare:

Malin von Koskull

Specialsjukskötare och projektledare för Föräldraskapets främst. Arbetar med hälsofrämjande utvecklingsarbete för småbarnsfamiljer. Utvecklar och leder familjeförberedelsekurser och koordinerar Folkhälsans doulaverksamhet.

Karola Forstén

Arbetshandledare. Har samarbetat med Folkhälsan sedan 1986. Hon är barnskötare i grunden och har varit med och utvecklat Föräldraskapets främst-familjegrupsprogrammet. Leder familjeförberedelse- och Föräldraskapets främst-grupper tillsammans med Malin. Fungerar som handledare för Föräldraskapets främst-gruppledare.

Anne-May Aarnio-Backlund

Barnträdgårdslärare, arbetshandledare, utbildare, psykoterapeut (i utb.)

För mera information kontakta gärna:

Malin von Koskull
Folkhälsans förbund rf
Paasikivigatan 4, 00250 Helsingfors
09 315 5538, 044 788 1011
malin.vonkoskull@folkhalsan.fi
www.folkhalsan.fi/foraldraskap